

[سایر محمدی]

مؤسسه خانه کتاب مجموعه‌ای ۴۰ جلدی تحت عنوان دیده و چند جلد از این مجموعه به انتشار تدارک دیده و چند جلد از این مجموعه به بازار آمد. ابوالفتح رازی و تفسیر‌روض‌الجنان» تألیف محمد باهر پانزدهمین کتاب از این مجموعه است که نویسنده ابوالفتح رازی ادیب، واعظ و مفسر نامدار شیعه را معرفی می‌کند که در نیمه دوم سده پنجم هجری در شهر ری دیده به جهان گشود. سپس تفسیر ارزشمند روض‌الجنان او را به نسل جوان می‌شناسند. رازی در این تفسیر با نثری استوار پاسخ به نیازهای اعتقادی و تقویت باورهای مذهبی و روشنگری آذهان و اندیشه‌های مخاطبان را به عنوان مهم‌ترین رویکرد تفسیر نگاری خود قرار داده و کوشیده است با توجه دقیق به ابعاد گوناگون ادبی، تاریخی، کلامی، فقهی و اخلاقی اثری بیافرنبد که به نیازهای جامعه پاسخ دهد. «زمخشری و تفسیر کشف» سیزدهمین جلد از مجموعه ایرانیان و قرآن است که علیرضا باقر آن را تألیف کرده است. زمخشری خوارزمی مشهور به جارالله (۵۳۸. ۴۶۷ هـ. ق) از چهره‌های نامدار عرصه ادبیات و دین پژوهی، معاصر سلطان جلال‌الدین سلجوقی پیش از ۵۰ اثر گرانبها تألیف کرده است اما شاید شاهکار وی تفسیر ادبی (کلامی، فقهی) الکشاف الحقایق التنزیل باشد که از همان آغاز مورد توجه اندیشمندان قرار گرفت و نسخه‌هایش دست به دست می‌گشت.

«قربان و حافظان ایرانی» جلد سی و هشتم از مجموعه ایرانیان و قرآن است که سیدحسین مرعشی ، مدیر تحقیقات و مرکز طبع و نشر قرآن کریم آن را تألیف کرده است. ایرانیان از دیرباز به ساخت مقدس قرآن کریم عشق می‌ورزیدند و از همان آغاز آشنایی با این کلام الهی به قرائت و حفظ آن اهتمام جدی داشتند. آنها قرآن را با الهان ایرانی تلاوت می‌کردند، افزون بر دستگاهها و ردیف‌های موسیقی از برخی نغمات محلی مناطق مختلف نیز بهره می‌بردند. تاریخ حفظ و قرائت قرآن در ایران را به دو دوره می‌توان تقسیم کرد؛ از اوایل سده دوم هجری تا دهه ۴۰ از دهه ۴۰ تا دوران معاصر. سیدحسین مرعشی در این کتاب تلاش دارد رخدادهای مهم‌ترین حافظان و قاریان ایرانی را از آغاز تاکنون معرفی کند. مؤسسه خانه کتاب به مناسبت برگزاری نخستین همایش شاعران ایران و جهان دو مجموعه شعر نیز چاپ و منتشر کرده است. «پنجراهی به شعر چاشنی» مجموعه‌ای از اشعار ۴۰ شاعر معاصر از کشورهای مختلف جهان مانند یونان، روسیه، لبنان، عراق، سوریه، رومانی، چین، ترکیه، ایلانی، ارگوئه و… است که با ترجمه دکتر مهوش غلامی فراهم آمده است. «پنجراهی به باغ شعر ایران» که به اهتمام فتح‌احمدزاده فراهم آمده شامل اشعاری از ۲۳ شاعر معاصر از نیما یوشیج و حمید سبزواری تا هوشنگ ابتهاج و سهراب سپهری و موسوی گرم‌رودی و طاهره سفارزاده و شاعران جوان‌تر مانند عبدالملکیان و قزوه و سلمان هراتی را دربرمی‌گیرد.

مؤسسه بوستان کتاب در قم نیز چند عنوان کتاب تازه راهی بازار کرده است که نقش قرآن در تکامل نقد ادبی» تألیف سعد زغلول یکی از آنهاست. این کتاب با ترجمه دکتر علی‌اصط ابراهیمی در نخستین گام سعی دارد تصویر علمی روشنی از تلاش دانشمندان اسلام از پایان قرن دوم تا قرن چهارم هجری در زمینه نقش قرآن در تکامل نقد ادبی به دست دهد. «راهنمای ترجمه آشنایی علاقه‌مندان با اصول و روش‌های عملی ترجمه از عربی به فارسی و برعکس تدوین شده است و خواننده را گام به گام در شناخت این اصول و روش پیش می‌برد.

«امیر شهر» کتابی به قلم محمد تقی اکبرنژاد است که به زندگی و آثار محمد باقر محمدی عراقی ملقب به «حاج آقا بزگ» می‌پردازد. «سوئیت شماره ۲۸» به قلم مهدی صوحی در ۱۱ فصل تألیف و تدوین شده نویسنده با شگرد غریبه‌گردانی، فضا و محیط داستان را در مکانی انتخاب می‌کند که مظاهر برای خواننده بیگانه است و همین تاثرگی در جذب مخاطب مؤثر است. «داستان‌های حکمت آموز» کتاب دیگری از مؤسسه بوستان کتاب است که محمد غلامی فراهم آورده است. در این کتاب علاوه بر داستان‌هایی که مؤلف با الهام از برخی روایات و تمثیل‌های کهن فارسی نگاشته است یازنویسی کرده است، داستان‌هایی نیز از اقوام و ملل گوناگون گردآوری کرده که در وجهه‌ای همگانی

فرهنگ و هنر: نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، امروز دومین روز خود را سپری می‌کند. به عنوان بزرگ‌ترین رویداد فرهنگی سال. در این ایام بسیاری از خوانندگان با برخی نویسندگان مورد علاقه خود دیدار می‌کنند و به تبادل نظر می‌پردازند. نویسندگان هم بدون دیوار فاصله رودرو می‌شوند با خیل مخاطبانی که سلیقه‌ای دیگر دارند و نویسنده را از آن برج عاج خیالی به پایین دعوت می‌کنند تا بلکه از این میان مشکل شمارگان کتاب حل شود و از کتاب‌های هزار و دو هزار و سه هزار نسخه‌ای به چند ده هزار برسیم که در آن شرایط هم نویسنده حرفه‌ای معنا پیدا می‌کند و نوشتن، شغل نویسنده و محل درآمدش می‌شود، هم مشکل سرانه مطالعه حل و بوجهه خرید کتاب در سبید هزینه خانوار قرار می‌گیرد.

فرهنگ و هنر: نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، امروز دومین روز خود را سپری می‌کند. به عنوان بزرگ‌ترین رویداد فرهنگی سال. در این ایام بسیاری از خوانندگان با برخی نویسندگان مورد علاقه خود دیدار می‌کنند و به تبادل نظر می‌پردازند. نویسندگان هم بدون دیوار فاصله رودرو می‌شوند با خیل مخاطبانی که سلیقه‌ای دیگر دارند و نویسنده را از آن برج عاج خیالی به پایین دعوت می‌کنند تا بلکه از این میان مشکل شمارگان کتاب حل شود و از کتاب‌های هزار و دو هزار و سه هزار نسخه‌ای به چند ده هزار برسیم که در آن شرایط هم نویسنده حرفه‌ای معنا پیدا می‌کند و نوشتن، شغل نویسنده و محل درآمدش می‌شود، هم مشکل سرانه مطالعه حل و بوجهه خرید کتاب در سبید هزینه خانوار قرار می‌گیرد.

گشتی در بازار کتاب نشان می‌دهد که کدام ناشر چه کتاب‌هایی را در این هفته برای عرضه در نمایشگاه آماده کرده است.

پنجشنبه بازار کتاب

گشتی در بازار کتاب‌های نمایشگاه

دارند و غالباً به فرهنگ و فولکلور ملت‌ها تبدیل شده‌اند. در میان این آثار داستان‌های واقفگرا، تخیلی، افسانه‌ای و… به چشم می‌خورد و ویژگی اصلی داستان‌ها، تمرکز بر پیام اخلاقی و انسانی آنهاست که بر زبانی ساده، برخی از تعالیم عرفانی و دینی را که در دین اسلام به آنها تأکید شده، در خود جای داده است.

«فرشته مرگ» اثری از محسن غفاری است که از سوی انتشارات پیام آزادی منتشر شده است. فرشته مرگ یا داستان‌های ملک‌الموت، عزرائیل که پس از سه سال چپ‌دوم آن به بازار آمد پیرامون مرگ و روز رستاخیز است و فرشتگانی که انسان را در طول حیات همراهی می‌کنند. نویسنده با استفاده از آیات قرآن، احادیث و دیگر متون دینی ابتدا به معرفی فرشتگانی چون جبرئیل، عزرائیل، میکائیل، اسرافیل و… پرداخته و آنگاه به نقل روایاتی از قبض روح و لحظات مرگ می‌شیند. «دروغ بردازی‌ها علیه مقدسات» عنوان کتابی از سیدهاشم ناجی موسوی جزبایی است که حمید محمد قاسمی آن را به فارسی برگردانده و انتشارات پیام آزادی با همکاری انتشارات پیام کتاب آن را منتشر کرده است. این کتاب در ۱۰ فصل تألیف و تدوین شده و هر فصل مربوط به یک موضوع است. موضوعاتی که در این اثر مطرح می‌شود، افتراها و بهتان‌هایی است که بر انبیا و اوصیا و اولیایع) وارد آوردند و هدف نویسنده از آن آگاهی مردم از نهایت مظلومیت انبیا و اولیا و آشنایی با انواع رنج‌ها و ناملایماتی است که در این دنیا متحمل شده‌اند.

انتشارات سوره مهر چند عنوان کتاب تازه برای عرضه در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران منتشر کرده است که مجموعه شعر «زخم و نمک» سروده عبدالصواد موسوی یکی از آنهاست. موسوی در این مجموعه انواع شعرها عم از غزل و چهارپاره و سبید و ترانه را آورده است و خواننده را با هر گزایشی راضی خواهد کرد.

«زدیک نت خیار» مجموعه‌ای از طنزهای نادر فیض‌است که در قالب شعر و نثر فراهم آمده است. «هنگ ترسوها» خاطرات دوران جنگ سروان فهیمی‌ربیعی یکی از بلندپایگان ارتش صدام است که با ترجمه محمدحسن مقیسه چاپ دوم آن اخیراً به بازار آمد. آنچه در این خاطرات می‌خوانیم جنایات یک رژیم دیکتاتوری است که سروان ارتش آن پس از چندی اسارت بی به مایب حزب بعث می‌برد و به جنایاتی که بر ملت مظلوم ما تحمیل کرده‌اند، اعتراف می‌کند. «فارسی، خیال و خلاقیت هنری» اثری از نادیا مفتونی است که در دو بخش تألیف و تدوین شده است. فارسی علاوه بر مقام فلسفی و شهرت به معلم ثانی و ارسطوی دوم، موسیقیدان و آهنگساز و نوازنده بزرگی بود. نادیا مفتونی در این تحقیق به مفهوم خیال و خلاقیت هنری نزد فارابی می‌پردازد. «هارمونی کاربرد» عنوان کتابی از نیکلای ریمسکی کرساگف با ترجمه وارطان ساهاکیان است که چاپ اول آن در سال ۸۴ و چاپ دوم آن هفت گذشته به بازار آمد. این کتاب که توسط یکی از بزرگ‌ترین هنرمندان موسیقی قرن نوزدهم نوشته شده برای آموزش هارمونی و موضوع آن موسیقی اواخر قرن نوزدهم است. «خاطرات آیت‌الله حبیب‌الله طاهری گرگانی»

عنوان کتابی است که حوزه هنری استان گلستان فراهم آورده و به مناسبت سی‌امین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی آن را منتشر کرده است.

غلام‌رضا خارکومی مؤلف کتاب این خاطرات را به صورت مصاحبه‌های متعدد در مقطع مختلف با آیت‌الله طاهری تدوین و تنظیم کرده و از سایر منابع صوتی و تصویری هم بهره گرفته است. «خاطرات ماشاء‌الله کارزونی» کتابی که انتشارات مهر مهر منتشر کرده، به خاطرات یکی از مبارزان ضدسلطنت می‌پردازد که در سال ۵۶ نخستین هسته انقلابی را در دشتستان برای ترور شاه و فرح بنیاد می‌گذازد. سید قاسم یا حسینی این خاطرات را براساس مصاحبه‌هایی که با آقای کارزونی داشته و یادداشت‌هایی که خود کارزونی قلمی کرده بود، فراهم آورده که بسیار خواندنی است. «روانشناسی و زیبایی‌شناسی سینما» اثری از زان میتری یکی از نخستین مدرسان تاریخ تئوری سینما با ترجمه شاپور عظیمی منتشر شد. این کتاب که در فاصله سال‌های ۱۹۶۳ تا ۱۹۶۵ برای اولین بار در فرانسه منتشر شد اثری است هم درباره فیلم و هم درباره تئوری فیلم. در این کتاب سه هدف عمده دنبال می‌شود؛ روانشناسی تجربه دیدار ادبی، مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. «عطر ریخته» مجموعه‌ای از شعرهای سید مجید شریفی است که توسط نشر روزگار منتشر گردید. «مستان دست‌های من» مجموعه شعری از مهناز حسینی است. این مجموعه شامل چهار دفتر است که اشعار سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۸ را دربرمی‌گیرد. شعر حسینی شعر اندیشه‌ای است؛ اندیشه‌ای که با تصویر بیان می‌شود. شاعر این مجموعه برای نشان دادن توانایی خود در سرودن شعر در قالب کلاسیک چند غزل هم با شعرهای سپیدش همراه کرده است.

نشر روزگار از مجموعه شاهکارهای ادبیات جهان «نشب‌های روشن» اثر داستاوسکی را با ترجمه سرنین مجیدی منتشر کرده است. «شرق بهشت» یکی از برجسته‌ترین رمان‌های جان اشتاین‌بک با ترجمه کیومرث پارسی نیز چاپ و منتشر شده است. شرق بهشت پیش از این در ترجمه پرویز شهیدی منتشر شده بود. «نثر اول در هزارتوی خویش» و «کسی به سرهنگ نامه نمی‌نویسد»، «صد سال تنهایی» و «وقایع لحظه به لحظه یک قتل از قبل اعلام شده» از جمله آثار گابریل گارسیا مارکز است که با ترجمه اسماعیل قهرمانی پور از سوی نشر روزگار به نمایشگاه کتاب می‌آید. همین ناشر از میان رمان‌های ایرانی «هیچ هیچ شدن» نوشته خدیجه قاسمی را منتشر کرده است که چهارمین رمان این نویسنده محسوب می‌شود. رمان‌های قاسمی که با اقبال خوب خوانندگان روبه‌رو شده، در ردیف رمان‌های سطحی نیستند بلکه رمان‌هایی تفکر برانگیزند و ساختاری حساب شده دارند. «در خیابان خبری نیست» اثر منیره خدابخش حصار است که توسط همین ناشر چاپ و منتشر شده است. «مجنون آدمی خوش شانس» سارنابه اثری از نرسرین ارتچانی است که نشر روزگار به نمایشگاه آورده است. موضوع این رمان به چند دختر دانش‌آموز در ایام جنگ برمی‌گردد و حوادث و رویدادهایی که خاطرات آن ایام را زنده می‌کند. «حجاب‌هفت و سی هفت گانه» اثر ایگور ماژیکو با ترجمه دکتر منور یاگدالو (جنزی) و پروانه فخام زاده از سوی انتشارات بات‌بات نگار منتشر شده است. نویسنده عجایب جهان را در پنج قاره

این مجموعه به کودکان آموزش داده می‌شود که چگونه دوست پیدا کنند، چگونه به مسافرت بروند، چگونه مواظب خود باشند؟ لوری کراسنی براون و مارک براون نویسندگان این کتاب هستند. «منابع انرژی» یکی دیگر از کتاب‌های انتشارات قدیانی است که قبلاً در هشت کتاب مستقل منتشر شده بود و هر کتاب به یکی از انرژی‌ها مانند انرژی هسته‌ای، نفت، انرژی آبی، زغال سنگ، انرژی بادی و انرژی خورشیدی اختصاصی داشت و اکنون همه اینها را در یک کتاب می‌خوانید. این کتاب را که گروهی از نویسندگان نوشته‌اند، رضا کریمی به فارسی ترجمه کرده و مخاطبان آن را هم بچه‌های دوره راهنمایی و سال‌های پایانی دبستان تعیین کرده‌است.نشر روزگار، کتاب «چگونه نقد بنویسیم؟» اثر دیوید ب. پیری با ترجمه دکتر منیره احمد سلطانی را که در سال ۸۳ منتشر کرده بود، تجدید چاپ کرد. در این کتاب روش نوین نگارش رساله، نقد دانشگاهی، نقد تطبیقی و نقد هرمنوتیک و انواع مکاتب نقد ادبی تشریح و توضیح داده می‌شود و در هر مبحث یک متن ادبی اعم از داستان و شعر براساس یکی از مکاتب نقد ادبی، مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. «عطر ریخته» مجموعه‌ای از شعرهای سید مجید شریفی است که توسط نشر روزگار منتشر گردید. «مستان دست‌های من» مجموعه شعری از مهناز حسینی است. این مجموعه شامل چهار دفتر است که اشعار سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۸ را دربرمی‌گیرد. شعر حسینی شعر اندیشه‌ای است؛ اندیشه‌ای که با تصویر بیان می‌شود. شاعر این مجموعه برای نشان دادن توانایی خود در سرودن شعر در قالب کلاسیک چند غزل هم با شعرهای سپیدش همراه کرده است.

نشر روزگار از مجموعه شاهکارهای ادبیات جهان «نشب‌های روشن» اثر داستاوسکی را با ترجمه سرنین مجیدی منتشر کرده است. «شرق بهشت» یکی از برجسته‌ترین رمان‌های جان اشتاین‌بک با ترجمه کیومرث پارسی نیز چاپ و منتشر شده است. شرق بهشت پیش از این در ترجمه پرویز شهیدی منتشر شده بود. «نثر اول در هزارتوی خویش» و «کسی به سرهنگ نامه نمی‌نویسد»، «صد سال تنهایی» و «وقایع لحظه به لحظه یک قتل از قبل اعلام شده» از جمله آثار گابریل گارسیا مارکز است که با ترجمه اسماعیل قهرمانی پور از سوی نشر روزگار به نمایشگاه کتاب می‌آید. همین ناشر از میان رمان‌های ایرانی «هیچ هیچ شدن» نوشته خدیجه قاسمی را منتشر کرده است که چهارمین رمان این نویسنده محسوب می‌شود. رمان‌های قاسمی که با اقبال خوب خوانندگان روبه‌رو شده، در ردیف رمان‌های سطحی نیستند بلکه رمان‌هایی تفکر برانگیزند و ساختاری حساب شده دارند. «در خیابان خبری نیست» اثر منیره خدابخش حصار است که توسط همین ناشر چاپ و منتشر شده است. «مجنون آدمی خوش شانس» سارنابه اثری از نرسرین ارتچانی است که نشر روزگار به نمایشگاه آورده است. موضوع این رمان به چند دختر دانش‌آموز در ایام جنگ برمی‌گردد و حوادث و رویدادهایی که خاطرات آن ایام را زنده می‌کند. «حجاب‌هفت و سی هفت گانه» اثر ایگور ماژیکو با ترجمه دکتر منور یاگدالو (جنزی) و پروانه فخام زاده از سوی انتشارات بات‌بات نگار منتشر شده است. نویسنده عجایب جهان را در پنج قاره

کتاب

پنجشنبه ۱۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ / ۲۱ جمادی الاول ۱۴۳۱ / ۶ مه ۲۰۱۰

کارگاه نقد

تگاهی به مجموعه‌داستان «عروس بید» نوشته یوسف علیخانی

سمفونی واژگان روستا

[مهتاب کامرانی]

- زبان، فضا، روایت

داستان‌های یوسف علیخانی ترکیبی از داستان‌های رئالیستی، اجتماعی و بومی است. وی هرچند با یک زبان کهن یا مخاطب امروزی رودرو می‌شود اما در کاراکترهای سنتی که او در مورد آنها صحبت می‌کند نوعی نوسازی ذهنی وجود دارد. یعنی نویسنده در داستان‌های عروس بید سعی می‌کند آدم‌هایی با ذهنیت‌های نو به تصویر بکشد و این وجه تمایز او از دیگر نویسندگان هم عصر او است. آدم‌هایی که در تقابل با زندگی امروزی فراتر از محیط زندگی شان جلو رفته‌اند. عنصر مکان برای آنها کم رنگ شده است. در نثر علیخانی آدم‌هایی را در مکان‌های سنتی مشاهده می‌کنیم که سعی می‌کنند هنجار و نظم حاکم بر محیط را با داده‌هایی که از دنیای علم و تجربه کسب کرده‌اند به هم درآمیزند. از یک طرف ترکیب و قرار دادن شخصیت‌های نو و سنتی در کنار هم و از طرف دیگر فضای سنتی با هنجارهای خاص جغرافیایی جان گرفته‌اند.

این روش مخاطب را با یک تقابل دوگانه به پیش می‌برد انگار نویسنده قبل از آوردن و خلق شخصیت‌های داستان ابتدا آنها را جراحی کرده است. لایه‌های ذهنی کاراکترهای روستایی را برش داده و درون ذهن این آدم‌ها را با دستمایه‌ها و عناصر امروزی پر کرده است. مخاطب فکر می‌کند پسر «مشدی خالق» در یک فضای ذهنی و عینی کاملاً شهری پا به عرصه وجود گذاشته بومی نویسنده در تصویرسازی که انجام می‌دهد فضای داستان را به ماهیت بومی آن سوق می‌دهد و در نتیجه ذهن مخاطب با تصویری بومی روبه‌رو می‌شود. در واقع نویسنده از فرم کلاسیک برای بیان افکار و احساسات انسان امروزی بهره می‌برد. لایه‌های متن عبور از زبان را نشان می‌دهد و نوعی ساختار چند لایه به وجود می‌آورد که خواننده را وادار می‌کند تا با تأمل بیشتر جملات را بخواند و در مسیر روایت جلو برود نه اینکه غرق روایت شود. یک زبان شناس جمله جالبی دارد مبنی بر اینکه «محدوده‌های زبان من مرزهای دنیای من هستند. در مجموعه داستان عروس بید نویسنده سعی می‌کند در زبان نوشتار از یک ساختار فراقزبانی بهره ببرد. به این معنا که ساختاری را در نوشتن داستان به کار ببرد که هم مخاطب عام و هم مخاطب خاص را جذب متن داستان کند.

- آقای غار

یک بخش از جغرافیای ایران زمین یعنی قزوین پرداخته است. توجه به افسانه‌های مردم این اقلیم و نوشتن موضوعاتی از این دست هم نشان از توجه نویسنده به عناصر فرهنگی و بومی دارد و هم نشان از اشراف و شناخت وی از این میاحث است.

وی با وجود اینکه از نویسندگان نسل نو محسوب می‌شود اما شناخت عمیق او در مورد اجتماع بومی برجستگی‌های خاصی دارد. شناخت از ذهنیات، خلق و خور، اقلیم، محاوره و زبان گفتار منطقه تاریخی و با پیشینه قزوین او را در نوشتن این مجموعه داستان‌های پاری رسانده است. خواننده کتاب فکر می‌کند نویسنده پژوهشگر زبان بومی آن منطقه است. زبان علیخانی در داستان آقای غار زبانی ترکیبی است؛ به عبارتی تلفیقی از مفاهیم جدید و سنتی و از خود جای داده است. کاراکترهایی با افکار متفاوت و امروزی که در جای جای داستان حضور دارند؛ اما از چارچوب اجتماعی و فضای زندگی این آدم‌ها از ساختار بومی تشکیل شده است که مبنی بر سنت‌ها و خرده فرهنگ‌ها است.

سنت‌های که در درون این فضا تعریف می‌شود و کاراکترهای امروزی که در همین فضا با هم تعامل دارند به نوعی با این پارادوکس کنار آمده‌اند و سعی می‌کنند در لابه‌لای حضورشان بخش‌های زیری از افکارشان را به این اجتماع سنتی منتقل کنند. داستان آقای غار یادآور واژه‌ای «دایره مربع» است که فیلسوفان مطرح می‌کنند و نوعی تناقض به وجود می‌آید که با وجود همزمان آنها ناممکن به نظر می‌رسد. وجود آدم‌ها با افکار نو در یک اجتماع سنتی که ساختار آن مبتنی بر عصیت است این پارادوکس را به وجود می‌آورد.

- پناه بر خدا

نویسنده برای توصیف حالات روحی شخصیت‌ها نکاتی را یاد آور می‌شود که ذهن خواننده داستان را به آن طرف معطوف می‌کند و مستقیم در بطن داستان قرار می‌گیرد. به عنوان مثال در داستان «پناه بر خدا» می‌نویسد: جبر جبرک‌ها، شب را مال خودشان کرده بودند. پری همیشه می‌گفت: می‌شود براین اساس که مردم روستا به نوع زندگی ساده محیط عادت دارند، برای آنها صدای خروس، پارس سگ و صدای جبر جبرک از جمله صداهایی است که باها شنیدند و گوششان به آن عادت دارد. در حالی که صدای جبر جبرک برای «پری» مثل زلزله است و او را آزار می‌دهد. به عبارتی نویسنده می‌خواهد حالت روحی شخصیت داستان را بیان کند نه این که یک امر غیرمتعارف و غیرمعمول را در داستان بیآورد. از مسائل دیگری که در داستان «پناه بر خدا» مطرح می‌شود تناقض‌هایی است که در اجتماع کوچک داستان وجود دارد از جمله تفاوت‌های معنایی که در دو منطقه وجود دارد مثلاً تفاوت‌های مردم «ظالم کوه» و «کافرکوه» که در لابه‌لای داستان جان می‌گیرد و نوعی روابط بین المومی‌ها و اسیری‌ها را بیان می‌کند. در ابتدای داستان می‌گویید «همه که می‌یست، جماعت یکسان کور می‌شدند در دین دو قدمی‌شان». به نظر می‌رسد نویسنده عروس بید درصدد است تا روابط بین این دو را تألیز کند و می‌خواهد از روابط و تعامل بین المومی‌ها و اسیری‌ها بگوید؛ این کار علیخانی جمله‌ای از افلاطون را یاد آور می‌شود که می‌گفت: «آغاز هر کار مهم‌ترین قسمت آن است» و مخاطب هر چه جلوتر می‌رود و داستان‌های مجموعه عروس بید را می‌خواند بیشتر به این باور می‌رسد.

- عروس بید

داستانی که پیش روی خواننده کتاب است از «باور» شروع می‌شود و به باور ختم می‌شود. طرح مسائلی که در داستان عروس بید به تحریر درآمده است نشانگر تئوری‌ها و عقاید مردم آن جغرافیا است که به نثری ساده و زبانی ناتورالیستی بیان می‌شود. استفاده از توانمندی‌های ادبی- بومی- دگرگن‌مسائل معنوی و طرح باورهای مردم جلوه‌ای خاص به این داستان داده است. داستان عروس بید که به عنوان نام کتاب انتخاب شده است از بهترین‌های این مجموعه محسوب می‌شود. باور به «نان و نمک» که هنوز به داستان جنبه مردم شناختی و جامعه‌شناختی می‌دهد به این معنا که مجموعه داستان و عروس بید تنها کتاب ادبی محسوب نمی‌شود بلکه مجموعه‌ای از مسائل اجتماعی را در خود جای داده است که خرده فرهنگ‌ها را در قالب داستان به تصویر می‌کشد. از طرفی بیان احساسات شخصیت‌های داستان آنجا که می‌گوید: «با دست خیس، تنه خیس درخت را نوازش کرد» به نثر علیخانی لحنی متفاوت می‌دهد لحنی که مختص به خود نویسنده است در واقع می‌توان گفت: نثری شاعرانه دارد.

- مرده‌گیر

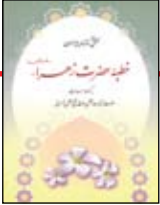
مرده‌گیر از جمله داستان‌هایی است که مفاهیم حقیقی آن را باید از معنی کتابی آن دریافت.

«بوی خاک ندارد»، «کیودی رفته و سیاهی نشسته بود سرش» ، «هر آیه بین گل‌های سرخی بود»، «گوشته‌های درشت روی برنج سیاهی می‌زدند»، «ده پایینی‌ها همه باستان بود»، «زبان بسته، خسته است بیشتر تا گرسنه» همه این جملات بیانگر زبان بومی و متفاوت نویسنده است. این تفاوت در وجود ضرب‌المثل‌ها و واژه‌های مصطلح زبان دیلمی به وفور در «مرده‌گیر» دیده می‌شود.

مجلس حربن یزید و یاحی

«مجلس حربن یزید ریاحی» اثر علی معلم دامغانی از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شده است. این منظومه که لحنی حماسی – عاشقانه دارد با فرازهای برجسته‌اش می‌تواند مدخل پرسش‌های جدی‌تری باشد در ماجرای این مرد ریاحی و تاریخ عاشورا، جز نقل چند روز از احوال او را در اختیار ما قرار نداده است. این منظومه علی معلم پوسته زیبا و منقسی دارد که در حد خود مانند دیگر سروده‌های شاعر، بسیار جذاب است. اما فرازهای بسیار برجسته آن در عین زیبایی، گاه به حدی عمیق است که بداعت و نوآوری را در داستانی که به تکرار شنیده‌ایم چندین برابر می‌کند.

خطبه حضرت زهرا(س)

بحثی کوتاه پیرامون «خطبه حضرت زهرا(س)» کتابی است برگرفته از مباحث حضرت آیت‌الله العظمی حاج شیخ مجتبی تهرانی که از سوی انتشارات پیام آزادی منتشر شد. پس از رحلت رسول اکرم(ص) و غصب فدک یعنی قطعه زمین اهدایی پیغمبر گرامی اسلام(ص) به دخترش حضرت زهرا(س) و پس از چند بار یکپیری برای باز پس گرفتن فدک و بی‌نتیجه بودن آن، حضرت زهرا(س) در مسجدالنبی در مدینه حاضر شد و خطابه‌ای ایراد کرد که از آن پس به خطبه فدک معروف شد. این خطبه مسائل فدک را به خوبی و حق اهل بیت در آن را به روشنی اثبات می‌کند.

علم امام

«علم امام» کتابی با رویکرد قرآنی، روایی، عرفانی، فلسفی و کلامی به قلم دکتر محمدزمان رستمی و طاهره آل بویه است که از سوی مؤسسه بوستان کتاب منتشر شده است. این کتاب طی هفت فصل سعی در شناخت جامعی از امام به دست دهد. در این

رابطه می‌کوشد که از آیات و روایات به صورت تحلیلی و با رویکردی فلسفی، کلامی و عرفانی استفاده شود و استفاده از دیدگاه‌های دانشمندان نیز با اتکا بر آیات و روایات باشد زیرا ورود به این حوزه تنها با کمک و ای الهی و سخنان معصومین امکان‌پذیر است. نویسندگان در این پژوهش درصدد پاسخگویی ژرف و بینادین، از نگاه عقل و نقل به سؤال‌هایی درباره علم امام هستند.